

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celote no v Jugoslaviji 50 Din, za inozemstvo 100 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon štef. 50, upravnštva štef. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana štef. 10.650 in 10.349
za inerafe, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Pašić podal ostavko.

Hudi smrtni boji RR vlade. — Pašić trdovraten do zadnjega. — Nobene pomoči od nikoder. — Pašić končno prisiljen odstopiti. — Ugibanja o bodoči vladi. — Posvetovanja kralja z voditelji strank. — Od Jugoslov. kluba je bil od kralja zaslišan dr. Kulovec. — Izjave opozicionalnih voditeljev. — Vsi proti Pašiću in Pribičeviću. — Pribičević ima že pakt s Pašićem? — Ljuba Jovanović na površju.

Vlada RR je padla. To je vesela velikončna vest, ki se iz Beograda oznanja vsej državi. Padec te vlade pomeni konec lažjsporazuma, ki ga je bil g. Radić še ne pred letom dni primoran skleniti z vsemogočnim Nikolo Pašićem. Na ta način se je izpolnilo, kar smo napovedovali takoj, ko se je ta nenaravna in nemoralna zveza sklenila. Nazunaj se kot povod padca te vlade označuje spor med radikali in radičevci zaradi roka zopetnega sklicanja parlamenta, resnični vzrok pa je popolni brodolom tega »sporazuma«, ki je primeroma naglo po neizbežni usodi hitel k svojemu naravnemu in neodločljivemu koncu. Kajti kaj drugega kakor fiasko se ni moglo poroditi iz tega neiskrenega pakta, ki je prikrival pod krinko »sporazuma med Srbi in Hrvatima« nadaljevanje velesrbske politike Nikole Pašića, ki je z njim mislil utrditi svoj dominirajoči položaj za nedogleden čas. Pod to lažnivo firmo je izvestna klika, ki je njen najodličnejši predstavitelj sin ministrskega predsednika, izrabljala državo in njeno upravo v svoje osebne namene, ki jih je razkrinkal zet Ljube Jovanovića. Struna je bila prenapeta in je morala počiti. Vzdignilo se je javno mnenje in to ne samo v prečanskih krajih, ampak v Srbiji sami, sredi elementov radikalne stranke same, ki so sili korupcije in uvidevajo, da je v svrhu konsolidacije naše države predvsem treba streti glavo korupciji v državni upravi. Zato pa je treba skupnega napora vseh strank, vseh narodov naše države, vseh poštenih politikov, vseh strank, ki si niso umazale svojih rok, treba je z eno besedo resničnega in odkritosrčnega sporazuma na podlagi enakopravnosti vseh narodov, ker je le na tej podlagi mogoče moralno in gospodarsko ozdravljenje države SHS.

Preobrat, ki se je inavguriral na velikončno nedeljo v Beogradu, ne pomeni več kake nove aritmetične kombinacije, ampak nadaljevanje onega globoko segajočega izčiščevalnega procesa, ki se je začel z vlado Davidović - Koroščevo, a je bil prekinjen po intrigah Nikole Pašića in po omahljivosti njegovih najzadnejših zaveznikov. Zdaj je te zveze — vsaj po vseh sedanjih nazunaj vidnih znakih — konec in pot nadaljnjemu zdravemu razvoju v smeri trdnega in poštenega sporazuma odprta. RR je bil nesrečen eksperiment in zdaj je zopet priložnost za to, da se zastavi delo za sporazumno sodelovanje vseh poštenih politikov in strank vseh treh narodov SHS za resnično utrditev naše države po zdravi, poštenu, na medsebojnem soglasju slovenske notranji politiki, ki ne bo poznala vladajočih in podjarmljenih, uživajočih in izkoriščanih, marveč le enakopravne brate ene in iste hiše.

Da se bo Pašić še branil z zadnjimi silami, ki so mu še na razpolago, je naravno. Gre za življenje in smrt. Toda še nikoli ni bilo tako utemeljeno upanje, da se stari nezdravi tvor iz našega državnega telesa izreže. Vse zgodovinske važnosti tega momenta se gotovo zavedajo oni, ki imajo v rokah zadnjo odločitev.

Belgrad, 5. aprila. (Izv.) Na velikončno nedeljo ob pol 1 popoldne je g. Nikola Pašić podal ostavko svojega kabineta. S tem je bilo dokončano zadnje dejanje tragikomedije, ki bo našo državo, predvsem Slovence in Hrvate stalo 13 milijard dinarjev. Ustanovljena na neiskrenosti je ta koalicija tudi na neiskrenosti, na medsebojnem prevaranju in zahrbtnosti propadla.

Zadnji trenutki RR vlade.

Zadnji trenutki RR vlade so bili bolj napeti kakor zadnji trenutki vseh dosedanjih vlad. Nikola Pašić je ostavko zavlačeval, ko-

likor se je dalo. Dasiravno je bil položaj po petkovi seji radikalnega kluba popolnoma jase, g. Pašić vendar ni hotel dati ostavke, dokler ni bil do tega direktno prisiljen. Radikalni so najprej proglasili, da bo Pašić podal ostavko v soboto dopoldne. V soboto dopoldne se je vršila daljša konferenca radikalnih ministrov, čije rezultat je bil ta, da poda N. Pašić ostavko šele popoldne. Pašić je v to svrhu ponovno sklical svoje ministre za soboto popoldne na konferenco. Tudi ta konferenca je bila zelo dolga in ministri, ki so odhajali okrog 8 zvečer od te seje, so izjavljali, da se jim zdi, da bo Pašić podal ostavko šele v nedeljo dopoldne in da piše pismeno motivacijo.

Pašić okleva.

Dočim so bili ministri, odhajajoči iz predsedstva vlade, zelo slabo razpoloženi in so se hitro porazgubili po svojih kabinetih, da izpraznijo svoje mize, je Nikola Pašić ostal v svojem kabinetu do četrta na deset zvečer. Odhajajoči iz predsedništva vlade, je Pašić časnikarjem dejal: »Saj ničesar ne profitirate, čemu čakate tako dolgo?« — »Kdaj boste podali demisijo, gospod predsednik, ali jutri?«, so vprašali časnikarji, nakar je Pašić odgovoril: »Kdo ve, kaj se lahko zgodi jutri ali pojutrišnjem?«, je odgovoril Pašić in se v avtomobilu odpeljal na svoje stanovanje.

Radikalni deus ex machina.

V soboto zvečer je prispel v Beograd tudi znani radikalni deus ex machina, g. Aca Stanojević, in takoj po konferenci s Pašićem odšel v dvor in poskusil tam delovati v korist Pašića. Kakor se zdi, pa je Aca Stanojević topot prišel v Beograd zastopaj.

Vse zastonj!

V nedeljo dopoldne so se radikalni ministri zbrali okrog 10. ure v predsedništvu vlade, kjer so ostali do 12. ure. Odhajajoči iz seje, je dr. Laza Marković prvi časnikarjem javil, da bo Pašić takoj odšel v dvor in podal demisijo. To so potrdili tudi drugi odhajajoči ministri. Okrog pol 1. ure popoldne je g. N. Pašić prišel iz svojega kabineta, kakor običajno, so ga časnikarji obstopili in vprašali za njegove namere. »Greste vendarle v dvor, gospod predsednik?«, so mu rekli. Pašić je odgovoril: »E, moram, pa kaj hočem drugega! Sedaj vam lahko povem, da nosim v dvor demisijo.« Pašić je bil precej deprimiran in brez običajnega nasmeha.

Kratka avdijenca in - ostavka.

Njegova avdijenca pri kralju ni trajala niti pet minut. Pašić je kralju izročil pismeno obrazloženo ostavko. O motivaciji ostavke ni bil izdan noben komunike in tudi radikalni ministri niso hoteli povedati nobenih podrobnosti iz njene vsebine.

Obrazloženo demisije.

Iz dobro poučenih krogov smo izvedeli, da se govori o ostavki najprej o nesporazumu v vladi med ministri radikalne in ministri HSS stranke glede na vprašanje o sklicanju Narodne skupščine. Ostavka pravi doslovno: »Naše stališče je bilo ono isto, ki ga je sprejela tudi Narodna skupščina na svoji poslednji seji, da se seje Narodne skupščine odložijo do 5. maja, dočim so ministri HSS zahtevali, da skupščina nadaljuje svoje delo 8. aprila. Z ozirom na tri predstojajoče velike praznike, zaradi katerih bi v času od 8. aprila do 5. maja seje morale biti prekinjene trikrat, nismo smatrali za potrebno, da se zahteva naših zaveznikov v vladi sprejme, ker v označenem času ne bi imeli niti 10 sej. Smatraloč,

da je boljše tudi za delo Narodne skupščine, da bi se namreč v tem času dokončali važni zakoni v odborih, smo stali na stališču, da se skupščinske seje odložijo. Kar se tiče zahteve po nujni razpravi interpelacij, vloženih v Narodni skupščini, je stvar po poslovniku taka, da imajo vsi ministri rok 2 mesecev za odgovor, pa bi z ozirom na to tudi to vprašanje z odlaganjem Narodne skupščine do 5. maja ničesar ne izgubilo niti na svoji važnosti niti na svoji aktualnosti. Obžalujem, ker je prišlo do prekinjenja sporazuma med NRS in HSS, ki je prišel nositi velike rezultate glede ublaževanja plemenskih strasti v naši državi kakor tudi v pogledu zakonodajnega dela, se vendar smatramo primorane, da Vašemu Veličanstvu stavljamo na razpolago ostavko cele vlade, da bi Vaše Veličanstvo moglo pregledati celokupni položaj in z ozirom na to blagovolilo ustvariti novo situacijo, ki bo ostala na braniku naroda in države, na katerem braniku smo tudi mi stali in kar nas je vodilo v vseh dosedanjih, pa tudi v poslednjih političnih prilikah. Smatramo za posebno dolžnost, da se Vašemu Veličanstvu zahvalimo na danem nam zaupanju.« — Podpis: N. N. Pašić.

Konzultacija Marka Trifkovića.

Že takoj popoldne se je zvedelo, da je kralj ostavko Pašićevega kabineta sprejel in da je za šesto uro pozval v avdijenco predsednika narodne skupščine g. Marka Trifkovića. G. Trifković je ostal pri kralju nad poldruho uro. Radikalni so trdili, da je gospod Marko Trifković kralju predlagal kot izhod iz krize, da se iznova podeli mandat g. Nikoli Pašiću kot šefu najmočnejše parlamentarne stranke, češ da je to po parlamentarnem redu. To stališče je seveda popolnoma napačno, kajti g. Pašić je imel večino in jo je sedaj izgubil. Zato je z ozirom na to potrebno najti drugega človeka, ki bo razpolagal v narodni skupščini z delazmožno večino.

Razne kombinacije.

Belgrad, 5. aprila. (Izv.) Po mestu se je takoj razširila vest o sprejetju ostavke Pašićevega kabineta. Vest je bila povsod sprejeta zelo simpatično, izvzemši seveda bližnjo okolico Nikole Pašića in njegovega sina Rade Pašića. Njuni prijatelji niso mogli skrivati strahu pred eventualnostmi. Skušali so ustvarjati razpoloženje, češ, da je povsem izključeno, da bi dobil vladno kdo drugi kakor Nikola Pašić. Krožile so najrazličnejše kombinacije, ki so nastale večinoma ali na podlagi netočnih informacij ali na podlagi skromnih želj posameznikov. Tako so se n. pr. čule kombinacije o delovni vladi Pašić-Pribičević, Pašić-Korošec, Pašić-Pribičević-Korošec, dalje kombinacija Ljuba Jovanović-Davidović-Radić-Korošec-Spaho. Govorilo se je tudi precej o eventualni voljni vladi.

Izključeno!

Kar se tiče kombinacije Pašić-Korošec, je seveda že naprej jasno, da je ta kombinacija popolnoma izključena in ravno tako je tudi izključeno, da bi Pašić mogel sestaviti sploh kako vladno, ki bi bila zmožna delati v parlamentu. Edina možnost bi bila vlada Pašić-Radić, ki pa po dosedanjih izkušnjah in zadnjih dogodkih nima nobenih nad na uspeh.

Nadaljevanje konzultacij.

LJUBA ŽIVKOVIĆ.

Belgrad, 5. aprila. (Izv.) Danes je krona prišla s konzultiranjem voditeljev parlamentarnih klubov. Kot prvi je bil sprejet dopoldne ob 9 predsednik radikalnega kluba d. Ljuba Živković.

LJUBA DAVIDOVIĆ.

Ob pol 11 je kralj sprejel g. Ljuba Davidovića in se razgovarjal z njim do pol 1. G. Davidović je po avdijenci izjavil časnikarjem: »Kot šef ene najmočnejših parlamentarnih strank sem bil poklican danes dopoldne na dvor na konzultiranje glede krize. Kralj me je najprej obvestil, da je g. Pašić podal ostavko svojega kabineta in da je ta ostavka sprejeta. Nato sem kralju obrazložil svoje mišljenje o krizi in položaju. Dejal sem, da pristajamo na kombinacije, kjer bi sodelovali v vladi ali pomagali vladi, pa samo v slučaju, da so te kombinacije brez Nikole Pašića. Ne pristajamo torej na nobeno vladno z g. Pašićem na čelu.«

»Kakšna kombinacija ima po Vaših mišlih, g. predsednik, največ upanja?«

»To se še ne more videti,« je dejal z nasmehom g. Davidović ter odšel v svoj klub, da poroča tam zbranim poslancem.

V predsedništvu demokratskega kluba se je nato vršil posvet voditeljev opozicionalnih strank.

SVETOZAR PRIBIČEVIĆ.

Popoldne ob 5 je bil na dvoru g. Svetozar Pribičević, ki se je izjavil, po informacijah iz njegove okolice, za volitve. Z druge strani pa se trdi, da je med samostojnimi demokrati in radikali že sestavljen sporazum, ki pa nima prav nobenih izgledov, da bi se mogel udeležiti, ker režim Pašić-Pribičević ne bi imel večine v narodni skupščini. Volivno vladno pa smatrajo vsi krogi v sedanjem težkem gospodarskem položaju države za škodljivo.

DR. KULOVEC.

Ob 6 popoldne je bil sprejet na dvoru dr. Franc Kulovec, ki je ostal v razgovoru s kraljem do 7. Dr. Kulovec je o svoji avdijenci izjavil časnikarjem sledeče: »Nj. Veličanstvu sem obrazložil stališče naše stranke. Mi smo za politiko pravega in iskrenega sporazuma, kar znači, da poleg Srbov in Hrvatov iz take politike ne smemo biti izključeni Slovenci. Naglasil sem še, da se resnična politika narodnega sporazuma nikakor ne more voditi na način, kakor se je vodila doslej.«

DR. SPAHO.

Ob 7 zvečer je bil na dvoru voditelj JMO dr. Mehmed Spaho. Pri kralju je ostal do tri četrt na 8. Časnikarjem je dr. Spaho izjavil, da je kralju obrazložil stališče Jugoslovenskega muslimanskega kluba. Dejal je, da njegov klub ne bi mogel sodelovati v nobeni vladi s Pašićem na čelu, ali kjer bi bil tudi Pribičević. Posebej je opozoril kralja na težko stanje v Bosni.

S tem so bila konzultiranja končana. Od radičevcev ni bil na dvoru nihče, ker ni nobenega radičevca v Beogradu. Kar se tiče nadaljnjega razvoja krize, se smatra, da bosta kritična dneva sredi in četrtek.

Danes ne bo še odločitve.

Belgrad, 5. aprila. (Izv.) Jutri najbrže ne bodo storjeni nobeni odločilni koraki, ker se po stari tradiciji v dinastiji Karadjordjevičev smatra torek za nesrečen dan in kralj običajno v torek ne podpisuje nobenih važnejših ukazov.

Največ šans ima Ljuba Jovanović.

O definitivnem zaključku krize je seveda težko dati že danes točno prognozo. Eno se smatra v vseh krogih kot pozitivno, to je, da mora skupščina dobiti delazmožno, solidno in pošteno večino, ker le na ta način je mogoče urediti težke gospodarske razmere, vpeljati red v državno upravo, inavgurirati poštenost

ter zakonitost v vseh panogah javnega življenja in pri razpolaganju z budgetom izvršiti potrebno štednjo, pa na ta način vsaj malo ublažiti težka bremena, ki jih je naložil na ljudstvo od radikalov in radičevcev odglasovani proračun.

Smatra se, da kot končna možnost izmed vseh drugih predstavlja edino pravilno rešitev vlada, ki bi jo sestavil Ljuba Jovanović s pomočjo poštenih radikalov, Davidovičevih demokratov in enega dela ostale opozicije, ki je za iskreni sporazum med narodi države SHS.

Gotovo je, da so šanse Ljube Jovanovića zelo visoke in da on pridobiva ne samo na pristaših v svojem klubu, nego tudi na ugledu pri merodajnih činiteljih in v javnosti sploh.

Nova zunanjepolitična orientacija Italije?

Berlin, 5. aprila. (Izv.) Tukajšnji politični krogi trdijo, da so se načrti Italije glede zveze z balkanskimi državami izjavili ob odporu Francije. Glasovi, ki so napovedovali sporazum med Italijo in Jugoslavijo, so popolnoma utihnili. Ob priliki bivanja grškega prometnega ministra Tabularisa v Italiji je prišlo do plamtečih manifestacij za grško državo in ljudstvo. Italijanska javnost in tisk vidita v tem preobrat v zunanji politiki Italije. Minister Tabularis je po svojem povratku iz Italije izjavil grškim časnikarjem, da je nemogoče popisati navdušenje, s katerim je bil kot zastopnik Grčije od italijanskega ljudstva sprejet. On da se je prepričal, da le take vlade, kakor je fašistovska morejo zasigurati po vojni narodom mir. Italija je pripravljena Grčiji pomagati, da se nacionalno in gospodarsko dvigne. Italijanski kapital bo pomagal vpovstaviti grško industrijo. Preteklost je pozabljena in začena se po izjavah italijanskega časopisja nova doba poestrimestva in sporazuma med Italijo in Grčijo.

Romunsko-italijanska zveza?

Bukarešta, 5. aprila. (Izv.) Novi minister za zunanje zadeve Mitileneu je dopisniku »Universala« izjavil, da ima Romunija namen gojiti dalje prijateljske odnose do sosednih držav, predvsem do male antante. Kabinet Avarescu pa goji posebno velike simpatije do Italije. Minister Mitileneu hvali predvsem Mussolinija, ki da je mednarodni ugled Italije silno dvignil. Minister Mitileneu bo delal na to, da se prijateljski odnosi med Romunijo in Italijo razvijejo do prave zveze.

Notranjepolitični preobrat v Romuniji.

Bukarešta, 5. aprila. (Izv.) Dejstvo, da je liberalna stranka Bratianu-a morala oddati oblast generalu Avarescu, ki je voditelj najmanjše opozicijske stranke, se močno kritizira. Najbolj sta ogorčeni narodna in kmetska stranka, ki izjavljata, da je Avarescu v sporazumu z Bratianu-jem opozicijo izdal in se z dozdaj vladajočo liberalno stranko pogodil, da bo oblast v danem trenutku zopet vrnil Bratianu-u. Zato napovedujeta ostali opozicijski stranski, narodna in kmetska, generalu Avarescu boj na nož, ki bo v vsej silovitosti izbruhnil 25. maja ob volitvah v parlament. Avarescu pa se je posrečilo odcepiti od narodne stranke skupino poslanca Goldisa, katero je narodna stranka zaradi tega izdajstva izključila iz svojih vrst.

Pred novim državnim udarom v Grčiji?

Skopje, 5. aprila. (Izv.) Tu so razširjeni glasovi, da namerava general Plastiras te dni prekoračiti grško mejo in tam dvigniti revolucijo. On smatra sedanji moment za ugoden, ker se člani vlade Pangalosa nahajajo v volivni kampanji za volitve predsednika republike.

VOLITVE ZA PREDSEDNIKA REPUBLIKE V GRČIJI.

Atene, 5. aprila. (Izv.) Po oficijelnih objavah so se vršile volitve za predsednika republike v nedeljo 4. t. m. samo v 12 okrajih. Rezultat še ni znan. V ostalih 23 okrajih so volitve zaradi raznih težkoč odgodene do 11. aprila.

Češko-poljsko sodelovanje.

Varšava, 5. aprila. (Izv.) Ministrski predsednik Skrzynski se odpelje 12. aprila v Prago in ostane tam 14. in 15. aprila. Tukajšnji politični krogi pričakujejo, da se bo ob tej priliki likvidiralo vprašanje prepovedi uvoza živine iz Češkoslovaške na Poljsko in da se obenem končajo v ugodnem smislu trgovinska pogajanja med obema državama. Med bivanjem grofa Skrzynskega v Pragi se bo

najbrž trgovinska pogodba tudi že v parlamentu slovesno verificirala. Govori se tudi, da bodo ob tem posetu prišle v razgovor tudi važne vnanjepolitične zadeve, ki se tičejo skupnega postopanja obeh držav v zunanjepolitičnih vprašanjih.

Mirovna pogajanja v Maroku.

London, 5. aprila. (Izv.) Po vesteh iz Tanžera se odposlanci Abd el Krima pogajajo s Španci in Francozi. Pogajanja ugodno teko.

Ljuti boji v Siriji.

Predigra k francoski ofenzivi.

Pariz, 5. aprila. V Siriji se vrše ljuti med francoskimi četami in med Druzi. Francoske čete, ki so hotele očistiti Hermon, so naletale na močne čete vstajev. V boju je po oficijelnih francoskih poročilih padlo 10 francoskih vojakov, med tem ko so Druzi pustili na bojišču nad 100 mrtvih. Po nadaljnjih poročilih je Hermon do palestinske meje očiščen Druzov, tako da so Francozi mogli zopet zasedati svoje opuščene območja. Ta napad se smatra kot predigra k pravi ofenzivi proti vstaškim Druzom.

Obstreljevanje Pekinga.

Peking, 5. aprila. Dve flotilji aeroplanov generala Čang-Tso-Linsa sta napadli Peking in vrgli 30 bomb, od katerih jih je pet eksplodiralo pri zimski palači in pri nebeškem templu. Več hiš je bilo porušenih. Razburjenje v mestu je silno, ker so doslej mislili, da bodo združeni maršali mestu prizanesli in napadli samo umikovalne črte generala Fenga. Diplomatski zbor je pretresal to vprašanje, pa je prišel do zaključka, da ni nobenega pravnega vzroka, da bi posegel vmes. Zahtevati more le, da ostane nedotakljiv del mesta, kjer so poslaniška poslopja.

Boji v Kalkuti.

Kalkuta, 5. aprila. Hindi in mohamedanci so se spopadli med seboj. V boju je bilo 22 oseb ubitih, 150 pa ranjenih. Mnogo trgovin je oplenjenih, nekaj mošej in templov pa oskrunjenih. Nad severnim delom mesta je proglašeno obsedno stanje.

Drobne vesti.

London, 5. aprila. (Izv.) Lastniki rudnikov nameravajo v interesu produkcije načeti vprašanje znižanja mezd in podaljšanja delovnega časa, zaradi česar grozi zopet resna premogovna kriza v celi državi.

Varšava, 5. aprila. (Izv.) Ford je sklenil s sovjetsko vlado pogodbo, po kateri ustanovi Ford v Rusiji avtomobilsko tovarno z ustanovnim kapitalom 50 milijonov dolarjev. Polovica akcij bo v rokah Forda, polovica pa last sovjetske vlade.

Pariz, 5. aprila. (Izv.) V washingtonski reprezentančni zbornici je prišlo med poslanca Hillom in Renkinom do boksarskega dvoboja. Policija je morala poseči vmes in poslanca razdružiti.

Dunaj, 5. aprila. (Izv.) Avstrijski inženier Rosner - Hertalff je izumil nov pogon za ladje, ki utegne delati resno konkurenco vijaku.

Berlin, 5. aprila. (Izv.) Temperatura, ki je 2. aprila znašala 20 stopinj v senci, je nankrat vsled vzhodnega vetra padla na nilo.

Rim, 5. aprila. (Izv.) Guverner mesta Rima je odredil, da so na Veliko soboto zopet zapeli zvonovi na Kapitolu, ki od leta 1870. dalje ob tej priliki niso več zvonili.

Škodi SLS

Slovenjgradec. Seja širšega odbora okr. organizacije SLS za Slovenjgradec-Šoštanj se vrši v Slovenjgradu dne 13. aprila 1926 ob 11 dopoldne v dvorani hotela Goll v Slovenjgradu ter se vsi člani ujudno vabijo, da se je zanesljivo udeležijo, ker bo ob tej priložnosti predaval tudi gospod poslanec Vladimir Pušenjak o sedanjem političnem položaju.

Pevska zveza

Petletnica Pevske zveze. Dnevni red je sedaj popolnoma določen. Zborom bo na razpolago vsakemu okrožju posebej dvorana za vajo do 9. Ob 9. bo skupna vaja, po vaji ob 10. uri pri frančiškanih sv. maša, pri kateri bodo peli zbori pesmi po sporedu, ki so ga prejeli. Po maši bo kratko slavnostno zborovanje, nato pa zopet skupna vaja; vse v hotelu Unionu. Koncert se prične točno ob pol 4. Na koncert opozarjamo vse pevce in ljubitelje lepe sloven. pesmi, zlasti one, ki stanujejo v bližini vlaka, ker so zveze od vseh strani zelo ugodne. Zanimanje za koncert, zlasti za skupno petje, je povsod zelo živahno. Od nekod naročajo že sedaj vstopnice. Koncert bo končan ob 5. Vožnja bo polovična, zato ne oddajte pevci vozovnic pri prihodu v Ljubljano, ker bodo veljale iste tudi za povratek. Zbore opozarjamo, naj pridno vežbajo, posebno naj se nauče dobro skupne zbere, da se ne bo skupna vaja preveč zavlekla. Čas bo dragocen, porabite raje doma čas dobro, pripravite se skrbno.

K slavnosti naj pridejo tudi oni pevci, ki morda ne bodo sodelovali. To je skupni praznik nas vseh. Zato na svidenje 18. aprila v Ljubljani.

»Pevec« št. 3/4 je ravnokar izšla. V prvem delu obsega tole vsebino: B. Ob netlet-

nici. Herbert Svetel, Dihanec. M. Bajuk, Nekaj pevskega imenstva (Nadaljevanje) in Sl. Savinšek, Glasba, važna socialna činjenica. Vestnik P. Z. ima sledečo snov: Petletnica P. Z. Iz uredništva. Iz upravnništva. Priznanje nagrad. Slede poročila iz kamniškega in ljubljanskega okrožja in daljše poročila o pevskehi tečajih. Med novimi skladbami je omenjen »Tambura« in Vodopivčevih 16 evharističnih pesmi. Za tem so navedena zanimiva poročila iz glasbenih listov in razne vesti. — Glasbena priloga obsega pet pesmi: Foerster, Večerni Ave (moški zbor), Dolinar, Ave Maria (moški zbor), obe za majnik dobrodošli, Hochreiter, Uspavanka (mešani zbor), Zeleznik, Dekle zakaj tak žalostno (mešani zbor) in Al. Mav, Tinica (mešani zbor). — »Pevec« obsega zopet 12 strani literarne in 8 strani glasbene priloge. Med poročili je tudi slika udeležencev kamniškega tečaja. Z ozirom na skrbno urejevanje in bogato literarno in glasbeno vsebino je »Pevec« vsega priporočila vredno glasilo Pevske Zveze, ki tiho, a smoteno in vztrajno vrši svojo idealno nalogo med našimi pevci in dviga že šesto leto našo pevsko umetnost. Zato list najpopelje priporočamo vsem, ki jim je na srcu slovenska pesem in ki hočejo oslati z njo v stiku. Društva naj bi naročila toliko »Pevec«, kolikor štejejo pevcev. Bogata vsebina odtehta in pretehta desetkrat malo žrtve naročnine (90 Din) na leto.

Dopisi

Ljubno ob Savinji. (Razne novice.) Kor povsod, tako vlada tudi pri nas splošna denarna kriza. Vse toži, da nima denarja, pa naj bo delavec, kmet ali obrtnik. Iz tega iz-

★ Zemljevid Kamniških ali Savinjskih alp. Končno je izšel v planinskih krogih že dolgo pričakovani zemljevid Kamniških ali Savinjskih alp. Zemljevid je narisal g. Oskar Delkin, član Slov. planinskega društva. Natisnila ga je Jugoslov. tiskarna v Ljubljani. Papir je dober, oblika priročna in lična, kakor zemljevid Julijskih alp, ki ga je nedavno izdalo SPD. Ti zemljevidi se naročajo in dobivajo v pisarni SPD v Ljubljani, Selenburgova ulica 7/II, levo, po 5 Din za kos.

★ Sadjarski odbor za okraj Radovljica priredi v nedeljo 11. aprila t. l. v Ribnem pri Bledu (v šoli) celodnevni sadjarski cepilni tečaj. Odbor vabi vse zanimance iz okoliša Ribnega, osobito mlajše posestnike in mladeniče, da se udeležijo tega tečaja v čim večjem številu. Udeležencem se priporoča, da prinese s seboj cepilno orodje. Tečaj prične ob pol 9 predp.

★ Vlom. V nedeljo 14. marca t. l. so z avtomobilom odpeljali v Ljubljano v državno splošno bolnico smrtno bolnega Janeza Kovarja, posestnika in krojača na Zalem logu št. 10 pri Železnikih, kjer je dne 16. marca t. l. umrl. Pokojni je živel samotno v svoji hiši in je pri odhodu v bolnico zaklenil vse stranske sobe in shrambe, od glavnega vhoda pa je vzel ključ seboj. Ker je bil pokojnik znan kot priden in varčen človek (bil je obč. odbornik in predsednik krajnega šol. sveta, ter je imel dokaj denarja na posojilu in v hranilnici, gotovo tudi v gotovini ter raznega blaga za moške obleke in od več strank še terjati dolg za narejene obleke) so zlikovci v noči med 21. in 22. marcem t. l. vdrli skozi okno v zaklenjeno hišo, odnesli narejene obleke, mnogo blaga, tudi takega, ki so ga donesle stranke, hranilne knjižice, gotovino in kar je glavno, knjižo, v kateri je imel vpisane dolžnike. Škoda se ceni po malem na 50.000 Din. Hranilnice in kupci blaga se opozarjajo!

Pozivi

Primarij dr. Ivan Robida razburja po časopisih našo javnost s trditvijo, da je bil morilec Hotko, ki so ga pred kratkim v Celju justificirali, blazen.

Ker osebno mnenje gospoda Robide, in naj on to mnenje še tako »prej kot slej v polnem obsegu vzdržuje«, ni in ne more biti javnosti merodajno, ga pozivam, da svojo trditev tudi javno in sicer znanstveno utemelji, sicer bi bil utemeljen sum, da so ga pri njegovem nastopu vodili motivi, ki nimašo z moralnim ogorčenjem prav nič opraviti. Ljubljana, 4. aprila 1926.

Prof. dr. Alfred Šerko.

Ljubljana

© I. redni občni zbor Ljubljanske borze sklicuje borzni svet, (ker se občni zbor, sklican 29. marca tega leta, vsled nesklepnosti ni mogel vršiti) na dan 8. aprila 1926 ob 10. uri v borznih prostorih, Kongresni trg 9/I, (poslopje Filharmonije). Dnevni red ostane neližpremenjen. Z ozirom na važnost tega ob-

Naj epšo, najcenejšo, največjo

izbiro kuhinjske posode dobiš le pri trvdki . . .

Stanko Floriančič,

trgovina z železnino, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 35.

haja tudi dejstvo, da nekateri posestniki še »Slov. gosp.« ne morejo naročiti, čeprav stanje prav malo. Iz tega izhaja, da so nekateri hribovci zelo slabo poučeni predvsem o umnem gospodarstvu in zato tudi ni pravega napredka. Eno dobro stran pa le ima to pomanjkanje denarja: zdaj se zelo malo pijančuje in gostilne so po večini prazne. Zdjaj na pomlad so začeli voziti splave na Hrvaško. S tem se bo že nekaj zaslužilo, čeprav les nima bogve kako visoke cene. — V politiki smo sedaj povečini vsi pristali g. dr. Korošca, razen par ljudi, ki jim je brezversko »Jutro« evangelij. Radič, ki je dobil zadnjič 137 glasov, nima zdaj nič več.

Blake. Svoje dni smo imeli poštno zvezo Nova vas—Ribnica, Nova vas—Velike Lašče, Nova vas—Rakek, Nova vas—Loški potok. Vse te poštne vožnje so se vzdrževale dnevno. Danes vsega tega ni več ter imamo poštno zvezo t. j. poštnega slo, ki nosi pošto iz Nove vasi na Bloško polico in od tam nazaj v Novo vas. Naša korespondenca za Velike Lašče, Sodražico, Ribnico in Loški potok roma danes vsa čez Ljubljano, kar je vsekakor velik ovinek in zamuda časa. Kjer ni poštne vožnje, trpi posebno paketni promet ker poštni sel nikakor ne zmoro toliko kakor voz. To občutno zlasti z drožmi, ki večkrat leže na Bloški polici, a mi jih težko pogrešamo. Sprito visokih poštne pristojbin bi bilo povsem pravično, da bi se uvedla poštna vožnja Nova vas—Bloška polica. — Z zadostjenjem pa beležimo novice, da dobimo v bližnji bodočnosti javno telefonsko govorilnico, zakaj ojačenje brzojavnih drogov od Cerknice do Nove vasi je takorekoč izvršeno, montiranje aparatov tudi in ko se še napeljuje telefonske žice. Vam bomo, gospod urednik, svoje veselje naznanili bliskoma — po telefonu. Javno je nam je poštna uprava s tem pripravnim modernim prometnim sredstvom jako ustregla, za kar ji tukaj izrekamo javno zahvalo.

Največja loterija je loterija za Stadion. 456 dobitkov!

Dnevne novice

čnega zbora se člani prosijo, da se ga zanesljivo udeležijo ali pa pooblastijo drugega borznega člana, da jih na istem zastopa. Pooblastilo se naj glasi: Pooblašcam (o) g. I. I. v da me (nas) zastopa na občnem zboru Ljubljanske borze za blago in vrednote v Ljubljani, dne 8. aprila 1926 z vsemi pravicami. Ljubljana, dne Podpis. — Ljubljanska borza za blago in vrednote: Predsednik: Ivan Jelačin ml., l. r., Tajnik: Dr. M. Dobrila, l. r.

© Pozdravni večer priredi ljubljanski šahovski klub na čast šahovskemu velemojstru dr. Milanu Vidmarju ob njegovem povratku s semmerinškega turnirja v torek, to je danes ob 21. uri v restavraciji »Zvezdec«. Vsi prijatelji in čestilci dr. Vidmarja dobrodošli!

© Najnovejše bluze. Krištofič-Bučar.

Novo meso

Podružnica Jugosl. Matice je imela svoj občni zbor dne 29. marca t. l. Po obširnem poročilu dosedanjega predsednika vlad. svetnika Seidla, tajnika dav. nadzornika Pretnarja, blagajnice učiteljice Koželjeve in revizorjev notarja Marinčka in trgovca Turka so se vršile volitve. Za predsednika je bil izvoljen prof. Kovar; za odbornike pa: lekar-nar Adrijanič, železniška uradnika Bukovec in Fran Jelenc, odvetnik dr. Česnik, ga. učiteljica Koželjeva, notar Marinček, bivši nadzornik Matko, kanonik Porenta, davčni nadzornik Pretnar, ga. Skalickyjeva in viš. pis. predstojnik Soban.

V pokoj je stopil vodja zemljiškega urada pri okrajnem in okrožnem sodišču v Novem mestu g. nadolc. Franc Adamič, ki je bil širom znan kot eden najbolj vestnih, delavnih in strokovno podkovanih sodnih uradnikov.

Žužemberk

Influenca in španska silno razsajata tudi po našem okraju. Malo hiš je, kjer bi se bolezen še ne bila oglasila; še celo ciganska naselbina v ceglinski gmajni ji je podlegla. Mora že biti hudo, ker cigan ne obmiruje zlepa. K sreči se bolezen razvija brez nevarnih komplikacij in imamo doslej le en smrtni slučaj. Velika sreča za okraj je tudi to, da imamo v trgu izvrstnega zdravnika, ki je v vsakem resnejšem slučaju takoj na pomoč. Saj je pa tudi noč in dan na nogah. Zato pa vsi tržani žele, da bi ostal zdravnik v našem trgu, kar pa se mu zelo otežuje s težavami, katere se mu delajo zaradi stanovanja. Ali ne bi bilo dobro, če bi se »Medvedov klub«, ki sicer tako rad kontrolira naše javne zadeve, zavzemal za to, da se te težave odstranijo?

Poprava gradu. Starodavni Auerspergov grad v našem trgu je dobil v zadnjih letih nevarne špranje in razpoke in zadnji čas je začelo že kamenje leteti na spodaj ležečo »paprino«. Vsled tega si je grad pred kratkim ogledala uradna komisija iz Novega mesta, ki je lastniku naložila tako dalekosežne poprave, da si bo ta dvakrat premislil, če mu kaže samo radi zgodovinske važnosti gradu letiti se tako težkega dela. In tako se lahko zgodi, da bo ta starinski spomenik, s katerim je združeno pol kranjske zgodovine, v kratkem služil nanj prečeti podjetim ljudem za dobičkanosno kamnolom. Po našem mnenju so merodajni činitelji napravili največjo napako takrat, ko, so pred 40 leti iz gradu izselili urade in ga prepustili razpadu. Mesto, da bi

Raznovrstno pomladansko OBLEKO nudi najceneje Jos. Rojina — Ljubljana Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 3.

ga z malimi stroški popravili in priredili za stanovanja, katerih v trgu vedno tako zelo primanjkuje. Sedaj naročati temeljita popravila pa se nam zdi po toči zvoniti.

Litija

Stavbeno gibanje. Vzlic temu, da tihi naše gospodarstvo v akutni krizi, katera se posebno čuti v stavbi stroki, je Litija tudi na tem polju razveseljivo napredovala. Najbolj se je razmahnila tukajšnja predilnica bombaža, katera je za svoje delavstvo sezidala štiri nove velike stanovanjske hiše, od katerih ima vsaka po 36 malih družinskih stanovanj, ena je namenjena za uradnike oziroma mojstre, ena velika pa za delavke-dekle. V tej poslednji stanovanjski hiši je tudi velika dvorana, ki bo služila večjim prireditvam, ter hočejo baje napraviti kino-podjetje. Hiše so moderno napravljene ter je vsa dela izvršila stavbna tvrdka Exner iz Celja. V hišah je napeljana električna luč, kakor tudi vodovod iz bližnjega gozda. Na ta način nudi predilnica delavcem zdrava stanovanja, ki leže na solnčni strani in so opremljena z zdravim pitno vodo in električno razsvetljavo. Največje usluge gre ravnateljju g. Preisslu, ki se res trudi, socialnim zahtevam delavstva na praktični način zadostiti in delavstvo v vsakem oziru zadovoljiti. Delavskim družinam so nakazani še majhni vrtovi tik hiš, tako da bodo najpotrebnejšo zelenjavo imeli doma. Predilnica misli v bodoče na tem prostoru, ki leži ob progi železnice proti Ponovičam, sezidati še dve do tri stanovanjske hiše, tako da bi bil ves prostor potem zazidan, tako da bo Litija dobila povsem mestno lice. — Nasproti pošte gradi brivec g. F. Uloga enonadstropno hišo, v kateri bo nastanjena brivnica, najmodernejše urejena. Stavbna dela izvršuje stavbni mojster Jakob Konjar. — Poleg Loosove je lanskono leto zgradil mesar Ljube Vrhovec enonadstropno hišo, v kateri ima moderno urejeno mesnico s klavnico. Zidarska dela je izvršil mojster France Gorenc. — Na drugi strani Loosove hiše pa gradi enonadstropno hišo g. Mihael Grošelj, ki namerava v hiši napraviti gostilno. Zidarska dela izvršuje tvrdka Exner. — Trškano vo šupo je prezidal mesar Anton Lindner v hišo mesnico, ki je spojena s klavnico, ter je pričel z novim letom mesarijo. Dalje je popravil ledenico, tako da bo dež vroče poletne mesece vedno lahko oddajal sveže meso. — Najstarejšo hišo v Litiji, ki je bila tudi pod hišo Avstrijo ena najstarejših zgradb monarhije, je lastnik gospod ravnatelj strojnih tovarn inž. Kobler pustil v letu 1925 podreti, ter postavil v približno istem slogu, toda znatno razširjeno, novo enonadstropno hišo. V parterju bosta dva poslovna lokala, v prvem nadstropju pa samo stanovanje. Hiša je prišla že lanskono leto pod streho, letos pa se zidarska dela dovrše. Zidarska dela je izvršil mojster Jakob Konjar. Poleg te hiše je dal g. Kobler napraviti nove betonske ograje okoli svojih vrtov, istotako ga. Helena Bevk sošednji vrt, tako da bo ta konec Litije dobil prav čedno lice, ko še županstvo pusti renovirati glavni vodnjak ter cesto proti občinski hiši splinirati in posuti. — Ga. Lj. Roblek je pustila salon v gostilniških prostorih predelati v dva poslovna lokala, v katerih bosta lahko nameščena dva obrtnika ali kak trgovski lokal. S tem salonom izgubi Litija najlepši in največji prostor za kake večje prireditve, ter je le vprašanje, če je lastnica s to prezidavo imela pač srečno roko. — Istotako je na

Grbinu zgradil majhno enodružinsko hišico čevljarji mojster g. Kragelj, v Pošenturju pa enonadstropno hišo posestnik Nace Damjan. Na Sitarjevcu je postavila rudarska družba prtilično zgradbo, v kateri je nameščena družbina pisarna ter stanovanje obratovodje. — Na vsak način pričajo navedena stavbena dela o vidnem napredku Litije ter je le želja, da bi tako naprej napredovala in se širila.

V družbo sv. Mohorja se je za leto 1926 vpisalo 155 članov napram 137 v lanskem letu, tako da da Litija visok odstotek 20,5, gotovo rekordno številko.

Celje

Gradnja kavarne. Mestna občina celjska je pripravljena dati v zakup prostor med vodometom in zadnjim drevoredom (ob potjo Reiterjevega hriba) v mestnem parku za postavitev in obratovanje parne kavarne in sicer pod sledečimi pogoji: 1. Zakupnik mora v tekočem letu na lastne stroške dograditi kavarniško poslopje po načrtih, ki jih je pustil izdelati mestni magistrat. Stroške za načrte trpi zakupnik. 2. Zakupna doba traja 20 let. V tej dobi mora zakupnik izvrševati kavarniško koncesijo in vzdrževati stavbo v dobrem stanju. Po preteku zakupne dobe preide cela stavba — toda brez inventarja — brezplačno v last mestne občine. 3. Zakupnik najemnik sme samo s privoljenjem mestne občine odstopiti svoje pravice iz zakupne pogodbe kakoli drugi osebi. Mestna občina ne bo delala zakupniku v tem oziru nobenih težkoč, ako dokaže, da iz kateregakoli sedaj nepredvidenega vzroka ne bi sam mogel nadaljevati zakupne pogodbe in ako bode oseba, ki bi jo zakupnik predlagal, občini po volji. 4. Mestna občina za dobo 20 let ne bo dala svojega zemljišča v parku v zakup kakemu drugemu podjetniku v enake svrhe, in tudi sama ne bo v parku izvrševala v tem času gostilniške ali kavarniške obrti. Mestna občina si pridrži pravico, oddati predmetni prostor v zakup ponudniku, ki ne nudi najvišje zakupnine. Proračun in načrti za kavarino so do vključno 17. aprila t. l. razpoloženi med na-

vadnimi uradnimi urami na vpogled v sobi št. 8 mestnega magistrata, kjer dobe zainteresirani tudi ostale še ev. potrebne informacije. Ponudbe je vložiti najkasneje do 1. maja pri mestnem magistratu celjskem. — Zupan: Dr. Juro Hrašovec s. r.

Primorsko

Od Poncija do Pilata z dodatnimi urami.

Slovani v Italiji so 1. marca zgubili zadnjo mrvico, ki jim je bilo milostno vrget posluli Gentile s svojim šolskim zakonom. Do 1. marca so se otroci v ljudski šoli učili tudi slovenščine, ako so to izrecno zahtevali starši. Pouk se je vršil v tako zvanih dodatnih urah. Se to mrvico pa je Gentile naslednik, minister Fedele pojedel Slovanom v istem času, ko se je Nintić razgovarjal v Rimu o potrebi prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Italijo, t. j. med Jugoslavi in Italijani. Mussolini se zaradi tega menda prav nič ni razburjal, ker je prepričan, da lahko obstoji prijateljstvo med dvema državama, ne da bi morali biti prijatelji tudi narodi, ki tvorijo države.

Dokazati, da je taka šolska politika tudi s pedagoškega stališča vsake obsodbe vredna, bi bilo danes, ko so o pomenu pouka v materinščini izrekli svoje mnenje znameniti vzgojci, odveč. Bolj bo morda zanimalo našo javnost, ki jo je ubral italijanski prosvetni minister Fedele, da je dosegel cilj, ki si ga je stavil že Gentile.

Gentilejev zakon, ki je dovoljeval pouk slovenščine, oziroma hrvaščine v dodatnih urah, se v Istri večinoma sploh ni izvajal, to se pravi, da se je vršil pouk samo v italijanščini. Na vsem Primorskem je bilo okoli 65 slovenskih občin, ki so bile brez slovenskega oziroma hrvaškega pouka. Vsi protesti staršev so bili zaman. Za to vprašanje se je zanimal naš poslanec Besednjak, ki je vložil na prosvetnega ministra okoli 15 interpelacij o tej zadevi, kakor nam poroča v »Pučkem prijatelju«. Minister je lepo odgovoril, da bo stvar proučil. Potek vse zadeve je pozneje pokazal, da je g. minister res

»proučeval«, in sicer temeljito to vprašanje. Poleti leta 1925. je poslanec Besednjak osebno posredoval pri ministru; ta mu je zopet obljubil, da bo zadevo »proučil« in da mora vprašati za informacije v Trstu. Državi in parlamentu zvesti minister se je nato informiral pri šolskih nadzornikih in fašistovskih poslancih. In ti so dvignili svoj veto tudi proti dodatnim uram. Svetovali so ministru, da tedanje stanje v Istri čisto enostavno uzakoni in poslancu Besednjaku, ki v svojih interpelacijah zahteva, da morajo učitelji, drž. nameščenci spoštovati zakone, da ustreženo. Med tem so minili meseci in pričelo je že šolsko leto 1925—1926. Seveda na podlagi stare prakse, ki se je med tem že izpopolnila. Pouk slovenščine se je ukinil v novih občinah. V novembru je poslanec Besednjak odpotoval zopet v Rim. A čakal je zaman na avdijenco. Prosil je ministrovega osebnega tajnika, naj opozori ministra, da hoče imeti končno odgovor. In res ga je naslednji dan tudi dobil: »Pritožbe g. poslancu nimajo več nikakega smisla, ker so dodatne ure ukinjene!« G. tajnik bi bil lahko dodal: Zakonu je zadoščeno. V Istri se sedaj izvaja novi zakon ki ima priti, g. poslanec.

Ravno par dni pred božičem je nato izšel kr. ukaz, ki odreja, da se 1. marca mora prenehati poučevanje slovenščine v ljudskih šolah. Lepo božično darilo!

13 županov iz sežanskega okraja je pred kratkim spoštljivo klonilo glave pred tržaškim prefektom. Prefekt Guarti jih je sprejel v posebni avdijenci in smehljaje vzel na znanje poklon slovenskih županov. Kraškimi županom se je mudilo, ker jim bije 12. ura. Tržaška pokrajina ni sicer še v onem seznamu pokrajin, katerih občine dobijo (v smislu sklepa ministrskega sveta) vladne načelnike že 21. aprila, vendar pa pride kmalu na vrsto in vsi pokloni kraških županov ne bodo ničesar izdali. Menda ni treba posebej poudariti, da je bila Sežana nekdanj trdnjava edinjašev. Nov uspeh prevelike skrbi za zlato slogo.

Župani v kvarnerski pokrajini. Na zadnji seji je ministrski svet sklenil, da se dne 21. aprila tudi v Kvarnerski pokrajini (Reka) zamenjajo župani z vladnimi načelniki. Kakor znano velja to za obično, ki ne dosežejo 5000 prebivalcev.

»Mali list« je v velikonočni številki prinesel donesek pisatelja Finžgarja »Spomini vstajajo«. Finžgar popisuje svojo prvo pot na Kras in mogočen vtis, ki ga je napravil nanj pogled na kraško zemljo s Čuka pri Rodiku. — Velikonočni članek »Vstajenje«, ki se odlikuje po priprostosti in globini, zaključuje »Mali list« času primerno: Ze stoletje se vrši ta siloviti svetovni boj, da pride k nam božje kraljestvo. V tisoč oblikah se preraja Zver (razpadla rimska država), Satan: v brezbožni, požrešni državi je dobil stanovanje, v izkoriščevalnem kapitalizmu se je vgnezdil, v podlem, hinavskem časopisju je dobil zavetje, Po zemlji hodijo hinavski Pilati, lazijo prikriti, vse krščansko mrzeči farizeji in se blestijo sulice stražarjev, hlapcev Zveri, da ustavijo Kristusa na zmagovitni poti. Proti temu taboru teme, laži in nasilja se zmogovito dviga Kristus, ki živi v vesoljni Cerkvi, v vedno mladi in živi skupnosti vseh verujočih. Proti temu taboru vodi on tudi slovensko verno ljudstvo. Po naših vaseh ob morju, na Krasu in po gorah oznanjajo velikonočni zvonovi to-le resnico: Tudi pri nas se bije veliki, znameniti boj med lučjo in te-

Žrebanje se bo vršilo 30. m. t. l.

ORLOVSKI STADION V LJUBLJANI.

Cena
10 Din.

Srečka št. 048918

za loterijo

v korist zgradbi Orlovskega stadiona v Ljubljani,

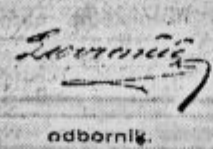
dovoljeno z odlokom ministrstva za poljedelstvo z dne 20. junija 1925,

št. 22.337/1.

Žrebanje se bo vršilo na Cvetno nedeljo dne 28. marca 1926

pod državnim nadzorstvom.

Akcijski odbor za zgradbo Orlovskega stadiona v Ljubljani:

 odbornik.

 predsednik.

 odbornik.

Cena
10 Din.

Nova križarska vojska otrok.

Francoski spisal Henry Bordeaux.

13

Prevedla K. H.

Furšonka je popustila svoje perilo in Rondonzovka svojo klopico na solncu. Zdaj spremljata, ena ravna, druga vsa upognjena, oba poizvedovalca, ki gresta naprej po cesti in vprašujeta dalje po hišah.

»In ti, Celina, kje je tvoj Klavdij?«

»Gospa Girard, ali vašega sinka ni doma?«

»V šoli je, za zlomka.«

»Motite se, gospa Girard: vašega sina ni v šoli.«

»Kaj ste torej naredili iz njega? Svoje otroke vam zaupamo in vi jih izgubite!«

Ženskam pravica ni nič mar, kadar se zjeze in kadar jih razvame ljubezen. In oni drugi ženi, ki sta poslušali zadaj ta razgovor, sta prav dajali vdovi Girardki, ki se je hudovala:

»Prav ima, prav ima. Ta nesrečni učitelj nam je izgubil otroke.«

Čisto tiho sta tako govorili: bojazen ju je še zažrevala.

»In Emanuelček?«

»In Mihec Sandoneire, ki je tako točen in priden?«

»In Tinček, mlinarjev sinček?«

Nikogar, nikogar; vsi so se izgubili. In novica leti po vasi, vstopa v vse hiše in prehiti oba poizvedovalca. Zdaj ju ženske že čakajo na hišnih pragovih in že oddaleč vprašujejo s prestrašenim glasom:

»Kaj ste napravili s Petrickom?«

»In z mojim Stefkom?«

»In z Janczkom Baptistom, malikom, ki je imel čelo o svečnici šest let?«

V vsi vasi ni niti enega moža. Na polju delajo: to zahteva vreme in letni čas. Niti enega moža ni, da bi pomiril mramice, ki se zbirajo in razburjajo druga drugo. S krikom in vikom in tožbami so obstopile učitelja in zdaj mu groze.

»Vrnite nam jih, vrnite nam jih!«

»Otroški tat!«

»Prikrivavec otrok!«

»Požeruh otrok!«

Pesti mu mole pod nos. Za škrice njegove suknje ga drže, da se jim ne bi izmuznil. Brado mu hočejo izpuliti, izpraskati oči in ga opljuvati v obraz. In Fourchonka, ki ima vodo rada, že kriči:

»V našem potoku bi ga bilo treba utopiti!«

Arc vali divje valove v svoji strugi. Nikoli ne vrne, kar je sprejel. Tudi učitelja ne bo vrnil.

Gospod župnik se zaman trudi, da bi s svojim prigovarjanjem pomagal tovarišu.

»Pomirite se, dobre ženske, vaši otroci se bodo že našli. Medtem ko se ve mučite, letajo oni po travnikih in se grejejo na solncu.«

Nič bolj ga ne poslušajo, kot če bi govoril hudočniku. Zaman je njegov trud in zaman sline požira. In že je Fourchonka, ki ima naglo kri, dala smrtno znamenje in prišla za vrat gospoda Mussillonu, ki se je je pogumno in uljudno otresel.

»Gospa Fourchon, pustite me! Gospa Fourchon, izpustite me! Kaj morem jaz za to?«

»V vodo, v vodo! odgovore vse ženske soglasno. Podobne so lovskim psom, ki zahtevajo vroče drobovje svojega plena.«

»V vodo, v vodo! Otroški tat. V vodo, v vodo! Otroški požeruh!«

In že se zgrinjajo. Vsaka hoče biti udeležena.

»Moj Bog! moj Bog!« kliče župnik, ki jih s pestmi podi nazaj.

In v hipu ga navdahne Bog:

»Idite v cerkev! Idite v cerkev! In Bog vam bo vrnil vaše otroke.«

Vpije iz vsega grla in na slepo zagrabi prvo kričalko poleg sebe:

»Hanica, idi z menoj! In ti, Girardka, tudi!«

Vdajo se oblasti, tudi zato, ker jih ne izpusti; to vedno najbolj drži. Kakšno pest ima ta vrli mož! Poznalo se bo na koži, čeprav je trda in ožgana.

In kakor se nevihta v hipu poleže po oglašujočem tresku in se izpremeni v naliv, tako so odnehale ženske od svoje osvete, da slede gospodu župniku, ki jih je peljal v cerkev, in namesto, da bi vpile, razgrajale in preklinjale, so pričele nenadoma krčevito jokati:

»Otročiči! Naši ubogi otročiči!«

Učitelja, ki je bil v prvi vrsti, stiskan, osuvan in jetnik, so proti njegovi volji zavlekli v svetišče.

»In vendar ste prestopili cerkveni prag, je pripomnil župnik Laloze sredi zmešnjave. Mar vam nisem tega naprej povedal?«

Nihče ne ve, kaj se dogaja v življenju, ne kaj v človeških srcih in možganih.

In zdaj je prišla v cerkev še učiteljica, ki jo je ves ta trušč privabil semkaj. Tudi ona ni videla svojih deklic, toda ona ni delala toliko hrupa, kakor se to spodobi za deklice. Dečki imajo večjo veljavo, takšna je postava na kmetih.

Pred oltarjem je pričel gospod župnik moliti očenaš in češčeno Marijo in vsak izmed navzočih mu je odgovarjal iz globine srca. Glasovi so bili proseči, in ko je bila molitev končana, se je obrnil gospod župnik pri oltarju, da spregovori nekaj besed tem klečečim ženskam:

»Mirne bodite in pametne! Gremo iskati vaše otroke. Saj ne morejo biti daleč. Gotovo so se dogovorili med seboj, da se gredo v hosto potepati in igrati po travnikih, loviti ribe v potoku, trgati na goro rododendron, ki prav zdaj cvete, in iskat mavrohe pod kostanje. Ko se zvečeri, bodo prišli vsi skupaj domov. Nekatere jih boste šle čakati na cesti, ki drži v Villarodin, druge na veliko cesti proti Italiji, druge proti Aussoisu in še druge proti Bourgetu. Ne bo jih treba čakati dolgo, mislim, zakaj solnce že zahaja. In posebno še, ne obtožujte gospoda učitelja Mussillonu; čakal je svoje učence, da bi jih poučil o lepih stvarih, ki jih je Bog naredil, in prvega se je njega postal nemir in strah, zakaj on ljubi svoje učence. Pogledajte ga tam v prvi vrsti: nebo prosi, da bi poslal čudež na zemljo.«

=====

OPOMBA
 Opozarjamo knjižničarje na najnovejši zvezek »LJUDSKE KNJIZNICE«, v Ljubljani (Jugoslov knjižarnice): »Jutranja zvezda« slavnega angleškega pisatelja Haggarda v lepem slov. prevodu s 16. celostranskimi umetniškimi slikami a. Podrekarja. Cena br. 30 Din, vez. 40 Din.

=====

mo! Kristus je vstal in bo zmagovit na vse čase! Pojdimo za njim v boji!

Pivovarna »Adria« se likvidira. Kakor čujemo, se pivovarna »Adria« v Senožečah v najkrajšem času zapre in nato likvidira. Likvidacija pivovarne je naravna posledica likvidacije tržaške »Jadranske banke«, ki je imela prav za prav podjetje v rokah. Strojke kupi pivovarna »Dreher« v Trstu. Tako je »Dreher« dočkal smrt glavnega »tekmeca« na Primorskem. V pivovarni »Adria« je zaposlenih okoli 100 delavcev, ki so vsi Slovenci. Tako je zahtevala likvidacija »Jadranske banke« novo žrtev med Slovani v Primorju.

Cerkveni vestnik

Kongregacija za gospe pri sv. Jožefu danes nima shoda.

Prometne težave v Konjiški dolini.

Ze lansko leto so se na tem mestu naši pridobitni krogi pritoževali ter opozarjali merodajne kroge na prometne nedostatke na naši lokalki Poljčane — Zreče. Medtem se je proga poddržavila in vpeljalo direktno tarifiranje, uvede se tudi s 1. majnikom že nekdanji obstoječi tretji vlak. To je vse, kar smo po dolgem čakanju in mnogih pritožbah dosegli. — Pozdravili smo odkrito tarifne olajšave, tudi poddržavljenje naše lokalke, ker je s tem prišlo poslovanje končno v pravi red in tir, nadejali pa smo se tudi, da se bodo s poddržavljenjem naše železnice zboljšale tudi prometne nepravilnosti same. Toda žal, to se na našo kakor tudi na škodo železniške uprave

same — ni zgodilo. — Vozovni park naše železnice je skrajno nedostaten, razpolaga samo z 12 šesttonskimi, 6 desettonskimi, 3 pokritimi, 2 službenimi in z 4 osebnimi vozovi, pa še od teh je vedno primerno število v popravilu. Ker se mora blago v Poljčanah večinoma (les vedno) pretovarjati in vozovi medtem počivajo, nam ostanejo le še trije stalno tekoči vozovi dnevno na razpolago. Rabili bi na naši progi dnevno najmanj 20 tovornih (15 tonskih) voz. Tu tiči vsa naša prometna mizerija. Prosimo kompetentne oblasti, da v tem oziru ukrenejo vse, da pridemo do najnujnejše potrebnih voz in to takoj, če že ne gre drugače naj se naši progi dodeli vozovi proge Učice — Vardiste, kateri so tam odveč. Konjiška dolina ima precej dobro razvito industrijo, poleg navadnih vodnih žag, katerih je čez 150 obstoja več polnojarmenikov z lesnimi industrijami posebno v Zrečah in v Oplotnici, ki se dobro razvijajo pa tudi pomanjkanje voz najtežje občutijo. Sezona za izvoz lesa se je pričela, prihajajo kupci, sklenajo se kupčije, ki pa postanejo iluzorne, ker se blago ne more dobiti pravočasno vsled pomanjkanja voz. Posamezni lesni trgovci, ki imajo svoja skladišča na kolodvorih, morajo čakati po 2 tedna in še dalje na dostavo voz. Blago je medtem izpostavljeno vsem vremenskim vplivom, postane mokro, se skrivi itd., nastanejo reklamacije, škodo pa trpi vedno in vedno lesni trgovec. V Zrečah se nahajajo tudi skladišča lepega belega mramorja, ki ne zaostaja nič za kararskim. Prišli so kupci, kateri bi nujno več vagonov rabili, razen enega vagona pa se jim ni moglo ustreči edine vsled tega, ker vagonov ni, sicer bi se na škodo lesu izvažal marmor. Isto je z našimi premogokopi, oni v Zrečah se je moral začasno opustiti edinele vsled pomanjkanja

voz. Kovaška industrija v Zrečah se lepo razvija, ima pa istotako kot vse druge industrije, trajne težkoče in druge nepravilnosti pri dostavi vagonov. Isto je s tovarno usnja v Konjicah in granitno industrijo v Oplotnici. Da to stanje povzroča brezposelnost, ki se tudi v naši dolini močno čuti, ni treba še posebej povdarjati, odpomoglo bi se ji pa (vsaj delno) s tem, da bi se naši lokalki dodelili potrebni vozovi, da bi blago ne zastajalo. Naš okraj je gosto obljuden, v letih pred vojno je bilo najmanj 10 odstotkov naših najboljših delavcev zaposlenih v premogokopih in industrijah: Eibiswald, Köflach, Leoben, Donawitz itd., tega vsega danes ni, en mali odstotek naših delavcev je sicer trenutno zaposlen na Francoskem, nekaj pa v južnih krajih naše države, večina pa je danes navezana na rodni kraj. Iz tega sledi, da bi morala država kakor tudi vsi prizadeti sloji našo industrijo pospeševati in podpirati, da pride do potrebnega razmaha, ker so dani vsi naravni pogoji za prosope naše domače industrije: zadostna in dobra vodna moč, delavstvo itd. Obračamo se toraj vnovič na upravo naše železnice z upanjem, da to pot ne ostane naš glas, glas vpijočega v puščavi. Še na en veliki nedostatek bi radi opozorili našo železniško upravo: nepokriti tovorni vozovi na naših železnicah so brez ročic in brez verig za povezovanje lesa in slečnega blaga. Izvozniki lesa so prisiljeni, da dodajajo vozovnim nakladam lesa kot nadomestilo ročic potrebne štafeljne, za povezovanje pa žico, kar znači pri vsakem vagonu izdatek najmanj 100 dinarjev. Strokovnjak je izračunal, da se vsled povezanja tovornih voz z žico vsako leto v celi državi izgubi čez 5 milijonov dinarjev narodnega premoženja. Vsled tega nujno prosimo železniško upravo kakor vse merodajne faktorje, da

upoštevajo težavni položaj naše trgovine in industrije ter da nemudoma pustijo izdelovati tudi ročice in verige k vagonom, kajti to je nujna potreba, katera bi se v slučaju kakšne mobilizacije prav posebno težko občutila. — f...z.

Darovi

Za Aljaževo kapelo v Vratih so darovali potom »Aljaževga kluba« sledeči dobrotniki: Just Piščanec 30 Din, Jean B. Pollak 300, Carl Pollak, d. d. 500, Janko Petrič 100, Marko Miklavčič 10, Prva hrvaška štedionica 100, Ivan Kunovar 20, F. in L. Goričar 50, I. C. Mayer 100, Strojne tovarne in livarne, d. d. 100, Ljudska posojilnica 600, dr. Slavič 50, Neimenovani 270, Andrej Kalan 100, dr. Juro Adlešič 100, F. M. Schmitt 100, I. delavsko konzumno društvo 20, Kolinska tovarna 50, Franc Kolmann 50, Prosvetno društvo v Šiški 170, Gdč. Minka Debeljak 50, Prosvetno društvo v Škofji Loki 120, Gdč. Ranzinger, zbirka iz Kranjske gore 95, Turistovski klub »Skalac«, kot čisti dobiček predavanja o Mont Blancu 1740, Union, d. d., pivovarna 100, Prosvetna zveza, čisti dobiček od predavanja o Mont Blancu 1446, Društvo sv. Jožefa v Trzinu, čisti dobiček od predavanja o Mont Blancu 225, Remec in Co. 500.

Zbirke po nabiralnih polah: Gospodična Berta Merličeva, Jesenice 756, Gdč. Franica Grmova, Boh. Srednja vas 338, Gdč. Antonija Fister, Radovljica 460, Gdč. Anita Premru, Trzin 1076, Skioptično predavanje v škofjskem zavodu v Št. Vidu 274. Skupaj 10.000 dinarjev. Vsem darovalcem in gdč. nabiralnikom: Bog plačaj! Zbirka s tem še ni zaključena. Novi dobrotniki pozdravljeni. Za Aljažev klub: Dr. Rožman, predsednik, Vinko Zor, tajnik.

Specialna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih in drugih strojev LUDOVIK BARAGA Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6/I Telefon šte. 980

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko!

STARO ŽELEZO
in stare kovine vseh vrst
kupi FR. STUPICA,
trgovina z železnicami in
poljedel. stroji v Ljubljani,
Gospodarska c. 1.

DRVA - ČEBIN
Wollowa ulica 1/I, — Telefon 56

SEMINA
z največjo kaljivostjo tar najbližje
vrste FIGOLA in GRAHA dobite pri tržku
JOSIP BAGEL, Ljubljana
(Hotel Lloyd). Zahtevajte cenik!

Najvišji zaslužek

nudi zastopnikom, agentom itd. prvovrstna trdka. Ponudbe, podpre s spricvalom o neoporečnosti, naj se pošljejo na upravo lista pod šifro: »Ohne Kapital und Vorkennntnisse 512« na »PUBLICITAS« d. d., Zagreb, Gunduličeva 11. 1818

STENSKO URO

na nihalno ceno prodam. Krakovski napis šte. 10.

Hočevarjeva aromatična

Železn. tinktura

izborno preizkušena zoper slabokrvnost, slabo prebavo in oslabele vsake vrste. Vir moči za odrasle in otroke. Ne kvari zob! Pol litera steklenica 20 Din. Porabi je 3 stekl. po vrsti. V Ljubljano dostavljam francoz. izdeluje in razpošilja samo: Lekarinar HOČEVAR, Vrhnika.

ODPADKE od žage,

hrastove letvice za vinarstvo in za ograje ter vsakovrsten hrastov rezan les, nudi parna žaga »ZORA« d. z o. z. v Črnomlju. Ista tudi kupuje hrastov okrogel les, cele parcele ali gozdove.

Sedmi natis velike izdaje

Slovenska kuharica

Priredila S. M. Felicita Kolinshek

Vsestransko spopolnjena izdaja s mnogimi slikami v besedilu in 33 umetniškimi prilagami v naravnih barvah (193 barvanih slik). Elegantno vezana 160 Din.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Modne kamgarne in ševijote

v veliki izbiri po ugodni ceni

najdete

v obče znani nad 50 let obstoječi manufakturni trgovini

R. Miklauc, „Pri Škofu“, Ljubljana

Zunanjim naročnikom se pošlje tudi po pošti

BUDIMPEŠTANSKI MEDNARODNI SEJEM

od 17. do 26. aprila

Najboljša prilika za nakup!

Skladišče pristo carine

Ugodnosti za transport, polovanje in vizume

Zastopstva v vseh večjih mestih tu- in inozemstva. ISTOČNO MEDNARODNI KONGRES USNARJEV. »COCKOV« blizu se tridesetno stanovanje, popolno opremljeno. 1 milijon ogrskih kron Centralna poslovalnica: Budimpešta V. Szemere 6. Telefon L. 961-22

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo, da je Vsemogočni 4. t. m. ob 4 jutraj za vedno odpoklical od nas našo nad vse ljubljeno soprogo, mamo, staro mamo in teto, gospo

Marija Kržišnik.

Pogreb nepozabne rajnice bo v torek dne 6. aprila na pokopališču na Bledu. — Prosi se tihega sožalja.

Rečica pri Bledu, 4. aprila 1926.

Emil Kržišnik, soprog. — Oskar in Niko, sinova. — Emilija Babinek, hči. — Ivan Babinek, zet. — Marija, Emil, Ana, vnuki.

Zdravje je pol bogastva!

Za uspešno duševno in telesno delo, ter za uspeh v življenju sploh je človeku predpogoj telesno zadovoljstvo.

Ne mučite svoje telo pri vsakem koraku s trdim usnjatimi petami, ker one povzročajo močne potresljaje.

Nosite tudi Vi

Palma-kaučuk podplate in pete.

Vi se potem ne bodele hoteli nikakor več odreči ugodnemu in elastičnemu koraku.

Palma-kaučuk pete so trikrat tako trpežne in še ceneje kot usnje.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani:

DOMAČI VRT

Kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo

Priredil M. Humek

Cena Din 33,—, vezano Din 40,—

Amerikanske žurnale, saida-konte, štrance, odjem. knjižice

šolske zvezke,

trgovske, pisarniške in šolske mape, fascikle, ris. bloke itd. nudi ugodno

Knjigoveznica K. T. D.

v Ljubljani, Kopitarjeva ulica št. 6/II

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Italijansko - slovenski slovar

Nad 40.000 besed z bogato frazeologijo in kratkim imenikom krstnih in zemljepisnih imen. Dr. Josip Valjavce. Cena vez. Din 70,—

Slovensko - italijanski slovar

Dr. Josip Valjavce. Cena vez. Din 65,—

Edino največje in in najmoderneše podjetje specialno te vrste v Sloveniji

Veleprazžarna kave

Meznarič Rado, Maribor, Glavni trg 21

Telefon interurban 476

Brzjavlj;

Meznarič Maribor

Trgovci, zahtevajte ponudbe!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzjav. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon šte. 57. 470 in 979

Račun poštno ček. urada št. 11.945

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novisad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik.

Ekspozitura: Bled

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000,—, vloge nad Din 200.000.000,—

Trgovski krediti, eskompt menic, lombard vrednostnih papirjev, Sales deposits, nakup in prodaja valut in deviz, vloge na tekoči račun in vložne knjižice. — Direktno zveze z vsemi svetovnimi bankami.

Izvršuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. — Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.